

Tøyservietten og andre historier

24 kortprostatekster av Øyvind Teig

Tøyservietten og andre historier

24 kortprosattekster

Ryggsekken	1
Godt for alt	2
I vinduet	3
Arkivesken	4
Treet	5
For varmt	6
Juleduken	7
Å leie	8
Vår	9
Ingen har bestemt	10
Ikke godt å vite	11
Feil bord	13
Katedralen	14
Mye tid sammen	15
Mursteinen	16
Maleriet	18
Polere bil	21
Se meg slik	23
Hotellrommet	24
Stolen	25
Trailerne	26
Ny teip	27
Mormor	28
Tøyservietten	30 - 31 La serviette

Øyvind Teig

Ryggsekken

Dette var et litt større fly enn det vi hadde på den første etappen. Her var det plass til tre i bredden på hver side. Vi to skulle ha plassene nærmest vinduet.

Nærmest midtgangen satt det alt en mann. Han reiste seg og slapp kona blidt forbi.

Det fungerer fint at hun har vindusplassen, for når hun oppdager noe, kan jeg komme inntil. På den måten ser vi der nede, sammen. Tida kan gå fort sånn. Slik ble det også denne gangen.

Etter en stund bestemte jeg meg for å veksle noen ord med mannen. Man er da litt høflig. Sikkert fordi han hadde lagt merke til oss, kom han inn på sin girl friend. Godt i gang lurte jeg på om man faktisk bruker girl om damer på vår alder. Jeg er 54 år. Han var nok litt eldre.

– Ja da, sa han. Eller – låvver!

Jeg fortalte mannen at kona og jeg hadde ett års bryllupsdag dagen etter. Han strålte opp og gratulerte blidt til oss begge.

Kona hans var død, fortalte han. – Så flott med dere, sa han. Men jeg hadde ikke ønsket å gifte meg igjen.

Jeg hadde gitt han kortversjonen av våre liv: at vi begge hadde mistet ektefellene våre. Og at vi hadde vært to vennepar. Og at det var 30 år siden vi hadde truffet hverandre første gang.

– Yes, sa han, det er avhengig av hvem du møter.

Et år hadde livet stått stille for meg. Virkelig stille. Så skjedde det likevel. Vi traff hverandre på nytt. Vi ble til, for hverandre, på en ny måte.

– Jeg skiftet karriere da det skjedde, sa han. Og konsentrerte meg om musikk. Jeg bygde målrettet opp en musikerkarriere. Jeg er på reise nå – rett og slett for å bruke av overskuddet.

– Og jeg har vel ikke manglet damer, fortsatte han.

Der nede passerte landskapet. De høye fjellene var kommet nærmere. Jeg var kommet inntil.

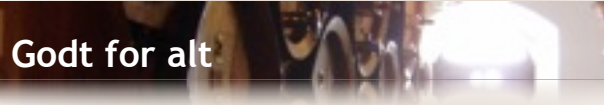
Slik som jeg sitter, framoverbøyd, er det fri sikt bak meg. Kona visker at hun tror mannen sliter med noe. Hun både hører og ser. Han har kontroll, men støyen fra flyet er nok likevel en venn.

Kvelden etter traff vi han igjen, utrolig nok. Det var på torget i den varme byen. Han strålte opp da han oppdaget oss. Det var gjensidig. Vi skulle ut og spise middag. Han visste at kona hadde sett han, slik som han satt i flysetet.

Vi ble stående og prate litt.

– Jeg kjenner at jeg er klar nå, sa han etter en stund.

Han ønsket oss et godt måltid. Ryggsekken sin hadde han tatt av seg og satt ned på steinhellene. Med ett bøyde han seg ned, var oppi den, og lette etter noe.

Godt for alt

– Du tøyser, sa hun. Hvorfor det?

Hadde det ikke vært for at jeg tok fram kameraet, så hadde det ikke blitt slik.

Da vi var tilbake på hotellrommet, hadde jeg alt kjent det, og skrudd på kameraet igjen. Jeg hadde tittet på bildet mens hun var på badet. For da det skjedde hadde jeg bare skrudd av kameraet i en fei.

– Rødvin, sa den gamle toskanske vinbonden, er godt for absolutt alt!

– Hvitvin, åh nei! Han holdt seg til ryggen og jamret. Bare sorgen, forsto vi.

– Vino rosso, han ramset opp alt hva den var godt for. Jeg tror ikke han snakket engelsk. Men vi forsto mer enn vi ante. Oppramsing av all menneskelig lidelse som rødvin hjalp mot. Og alle kroppsdelenene, som selvfølgelig bare hadde godt av dråpene.

Vi hadde nettopp blitt gestikulert rundt i vinkjelleren hans. Fat på fat, nesten to kubikkmeter store, med rød vin. Her koste den seg i årevis før den var klar til helbredende virksomhet.

Jeg tenkte det, da han ramset opp alt hva rødvin var godt for – men jeg sa det ikke. Jeg, som er mann, tenkte jeg, kan da ikke si noe slikt. Det manglet noe, som jeg tror vi kjente begge to, den gamle vinbonden og jeg.

Men kona, hun kunne si noe slikt. Hun bruste ut:

– And amore!

Nå var alt sagt.

For vinbonden tok umiddelbart helt feil av konas presise impulsivitet, røde kinn og blide øyer. Han ga henne ett, kanskje to kyss på kinnet. Nå brant vel bålet hans:

– Si, molto, molto amore!

Og jeg (dumme meg), tok opp kameraet. Da la han armen rundt henne og klemte til. Snakk om å gi omvendt regi.

Det var derfor kona lurte på om jeg tøyset, om kvelden, der på restauranten.

– Kanskje jeg kan stryke det bildet av dere to? hadde jeg spurt spakt. Nei, jeg tøyset ikke.

– Ja, jeg tror jeg vet hvorfor, hadde jeg svart.

– Han sa ikke "du er heldig du!", til meg. I alle fall oppfattet ikke jeg noe slikt, i eksplosjonen av ikke-engelsk og kroppsspråk som han hadde levert.

Dagen etter lå vi på senga på hotellrommet og så igjennom bildene i kameraet.

– Har du ikke strøket det ennå? utbrøt kona.

– Nei, be meg om det! sa jeg. Med litt mer sjøltillit denne gangen.

Nå er bildet borte. Helt borte.

I vinduet

Jeg skvatt til da hun sa det. Ikke hvisket hun det, ikke sa hun det egentlig heller.

Det var en av disse varme, italienske junikveldene. Det er lyst lenger dere nede enn jeg har gått rundt og trodd, men nå var det så vidt begynt å mørkne.

Vi to henger i vinduet på hotellet og tar inn over oss den sitrende stemningen på torget der nede. Midt på er en brønn. Noen sitter på trappene opp til brønnen, noen på restaurantene, mens andre er underveis. Oppe hos oss, mellom husfasadene i stein, hører vi alle menneskene, skrik fra svalene i flukt og toner fra musikanten på en av restaurantene der borte. Det er slik vi bare er, denne kvelden.

Kanskje oppdaget noen av menneskene oss to, der oppe, i vinduet.

Disse tre ordene du sa, de smeltet rett inn i øyeblikket.

Ikke hvisket du det, ikke sa du det egentlig heller. Men jeg skvatt likevel.

Da du hvisket, da du sa (i vinduet, der nede – den junikvelden)

– Åh, mannen min!

Nei, det var ikke mitt øyeblikk. Det var vårt.

Arkivesken

I garasjen står en pappeske.

Sønneren min hadde nok satt den forsiktig fra seg i vindfanget da han bar den videre fra kjøkkenbordet. For jeg kjente at bunnen holdt på å gi etter da jeg skulle bære den ut. Kanskje var det ikke så farlig, men jeg kunne jo også være forsiktig. Skjært, som det var, ønsket han å ta vare på dette lille arkivet.

Jeg fant fram glassfiberteip og snudde esken forsiktig på hodet. To teipbiter på tvers, festet et stykke opp på hver langside, skulle holde innholdet godt på plass noen år til.

– Det vil vel være naturlig å lagre dette sammen med kassa med klossene, sa han da han fant igjen arkivesken. Plastklossene var alt flyttet til neste lagerplass.

Jeg syns jeg hører krasning i klosser ennå. Men det er lenge siden nå, at denne lyden fra gutterommet – ble sjeldnere og sjeldnere. Men, hvor lenge er en barndom siden? Sjølv husker jeg at vi slo snøen av ullvottene om vinteren, før mor hengte dem til tørk. Jeg husker følelsen av tynne guttebein og kortbukse om sommeren. Og jeg husker når mor sa at hun var glad i meg. Nei, det kan ikke være lenge siden.

Inni byggesettene, som ankom ved passende anledninger, lå et pakningsvedlegg. En nøyaktig beskrivelse av hvordan klossene skulle settes sammen. Resultatet skulle bli akkurat lik verden utenpå esken.

Sønneren min fulgte anvisningene nøye ved første gangs bygging. Etter hvert satte han også sammen sine egne byggverk. Både brannstasjonen og den lille bilen ble nyansert. Og byggeoppskriftene ble liggende under senga hans i en kasse med hjul. Jeg tror ikke han brukte dem ofte etter den yrende første gangen.

Likevel limte jeg disse oppskriftene på en papp-plate, hver gang, slik at de ikke skulle bli slitt ut. Jeg tenkte at siden jeg først hadde begynt, var det vel liten grunn til ikke å gjøre prosjektet ferdig.

– Tenk på det, sa han, da han kom med esken fra soverommet og satte den på kjøkkenbordet.

– Er det ikke dumt at ikke alle får oppleve å ha en slik pappeske?

Jeg så det på henne da hun gikk mot utgangen. Flyet ventet der ute, det skulle føre henne hjemmefra. Hun hadde flyttet før, men denne gangen kjentes veien lenger. For begge to.

Derfor var det nok ikke så greit å si farvel. Reiseklemmen gikk forresten fint, men skrittene bortover det blankpolerte golvet virket tunge. Hun snudde seg ikke og vinket. Det er da en far kjenner sin datter på seg sjøl.

Kvelden før, da kofferten og håndbagasjen skulle fylles med de maksimale kiloene, hadde hun mange ganger gått på vekta og veid seg med kofferten i hånda, og så trukket fra seg sjøl. Differansen skulle fylle hybelen hennes den første dagen, de første kveldene og morgenene.

Jeg vet ikke om hun så for seg en varm og fin hybel eller en ukjent plass med kalde, hvite vegger.

Da hun var nesten ferdig med å pakke, husket hun noe. Hun føk opp på rommet sitt og kom ned med en stor kalender. Ikke stor forresten, kjempestor, bred nok til å dekke ei dør. Med bilder av trær, ett tre for hver måned.

Jeg hadde skrudd en liten messingkrok i døra til badet. På den hadde jeg hengt denne kalenderen, slik at hun som lå i den improviserte senga på stua hadde noe å se på.

Uten å måtte vri på hodet eller kroppen for å se andre vegger.

Jeg hadde klippet bort de feile datoene, ukedagene og månedsnavnene. Derfor var den ingen kalender lenger, men en samling av trauste trær. Noen av dem over to tusen år gamle.

Hun som lå der i senga sa flere ganger at det var godt å se dem. Godt å kjenne skyggen under dem.

Etterpå – ble samlingen hengt på rommet til den yngste. Der kom den til live igjen.

Men nå – la hun den på stuegolvet. Et av trærne ble raskt og effektivt revet av, rullet sammen og skjøvet inn i et beskyttende papprør. Klar for neste reise.

Jeg så ikke hvilket tre hun tok. Men jeg er helt sikker. Det var det siste.

For varmt

Jeg må nok leve med det så lenge jeg lever: å holde soverommet kaldt om natta. I natt skjedde det igjen, og jeg måtte krype inntil. Jeg er voksen nå. Slikt skulle da ikke være nødvendig.

Det begynte nok tidlig på sekstitallet, før jeg ble tenåring. Mor og far hadde bøker om Den store krigen. De sto i bokhylla, og hadde pen skinnrygg. Jeg kom hjem fra skolen, av og til var jeg bløt og buksa måtte tørkes. Jeg kan huske en fin bukse med press i som jeg ofte tok på meg. Jeg likte den. Slik satt jeg i hjørnet på sofaen og leste.

Nei, jeg leste ikke. Jeg studerte bildene. Av alle de døde menneskene. Av de tomme blikkene til de som sto igjen og var gjerningsmenn. Bilder av menn og damer og gutter og jenter, som nettopp hadde levd. Krig er ikke pent. Krig har aldri vært pent.

Jeg husker mer. Bildene i avisa. Stemmene i radio. Stolen han måtte sitte i da det skjedde. Og nå leste jeg. Jeg var blitt eldre, men ikke større. Om detaljene. Hurtigheten når de først hadde satt det i gang. Fra varm til aske. Og der var spenning og strømstyrke, remmer og ampuller.

Det har visst ikke tatt slutt. De holder på ennå, tror jeg. Nei, jeg tror ikke, jeg vet. Bildene tyter fram når jeg minst frykter det.

Jeg sier til meg sjøl at verden har gått framover. Men jeg stritter i mot.

For når det er for varmt på soverommet kan jeg være der igjen. I bildene. De bryter seg inn. Og akkurat når det skal skje vekker jeg til og dras sakte ut av drømmen. Så sakte at noen bilder blir igjen. Jeg ender opp med flere enn jeg hadde før. Jeg er voksen nå, slikt skulle da ikke skje.

Jeg blir bare liggende.

– Åh, jeg drømte sånn, sier jeg forsiktig.

– Mm., hva da?

Jeg kryper ut av dyna og åpner vinduet så mye som jeg burde ha gjort da vi la oss noen timer før. Jeg finner veien tilbake til dyna. Og natta er ikke over. Ikke denne gangen, heller.

Juleduken

Juleduker finnes det alt mulig av. Noen er gamle og nydelig brodert med nisser og kristtorn. Andre er nye, men kanskje likevel brodert. Ikke alle hjem har håndbroderte gamle duker: de kan rett og slett være kjøpt nye i en butikk. Slikt går an. Uansett – kanskje er de broderte, kanskje er de glatte og ligger der og passer på at bordet under ikke skal skades. Eller, så ligger de der til pynt, for bordet under er solid nok til ikke å trenge en heldekkende duk resten av året. Så, hvorfor akkurat i jula? Noen er av bleket bomull (eller lin), og noen ser ut som pent strøkne sekker, i et slags brunt stoff. Jeg har også sett lite pene duker. De er jo ikke nødvendigvis fine bare fordi de er håndbroderte for lenge siden.

Men denne duken var fin. Helt sant, jeg mener det inn til margen. Kona hadde lagt den på stuebordet lille julaften. Det er da man gjør slikt. Jeg gjorde vel også det, den jula da jeg var alene og hadde ansvar, også for den delen av julestemningen.

Nå var det gått noen dager, og alle de andre hadde lagt seg. Vi gikk litt rundt og puslet og ryddet og var enig i at det var blitt hengt opp litt vel mye dingeldangel. De besøkende voksne ungene hadde blitt vist de nye eskene som julepynten var lagt ned i, etter noen innkjøringsjuler. Her var det julepynt fra to familier. Nå så vi konsekvensen. Nei da, det var ikke usmakelig. Men på et vis henter vel ikke vi voksne fram like mye årgangsjulestemning ved å gå til bunn i eskene. Så, vi ryddet litt forsiktig, slik at det ikke skulle merkes morgenen etter, den kvelden.

– Å ja, du tok den av, sa kona. – Jeg skjønte det da du hentet håndkledet.

Et riktig pent glasshåndkle hadde jeg lagt midt på bordet i stedet for den nå etter hvert litt flekkede juleduken. Jeg visste det vel, at det var et håndkle. Men vi to hadde kjøpt det, det var ikke årgangs, og jeg syntes det var pent. Nystrøket og glatt. Så hadde jeg satt det nye, lille røde, keramiske huset med telys mitt på duken. Duk var den, i alle fall fra da av.

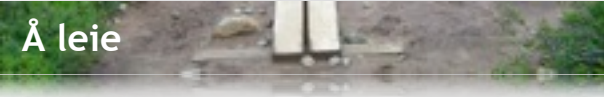
Vi tok oss et lite glass akevitt og satte oss i sofaen. Eller, som så ofte, jeg bikket hodet ned i fanget hennes. Fra en slik stilling ble akevittglassene stående til pynt. Jammen er det godt å kunne ha et slikt liv, etter at vi begge ble alene og falt for denne gamle kjente.

– Visste du at det er den juleduken som betyr mest for meg? spurte kona.

– Den ble spesielt brodert til stuebordet vårt.

Nå, et par dager etterpå, ligger glasshåndkleet fremdeles på bordet. Men, jeg har passet på å skifte telys i huset ganske ofte.

I kveld får vi besøk. Før det håper jeg at en av oss husker å bytte til en annen juleduk. Og den trenger ikke dekke alt.

Å leie

Ikke alle ektepar leier når de går tur.

– Har du det bra? spurte du i går. Jeg svarte at joda, jeg har det bra. Men du hadde følt at noe ikke stemte.

Det krever trening å leie. Jeg tror det er derfor mange ektepar ikke gjør det. De orker ikke all koordineringen. Og alle signalene som flyter gjennom to varme hender. Men vi to leier, for vi har trening. Vi trener hver gang det passer seg slik.

I går hadde vi det litt travelt bort til toget. Eller, vi hadde god tid. Hendene signaliserte hver sin oppfatning.

– Vi trenger ikke løpe, sa jeg. Så lot du meg bestemme farten. Men da vi kom opp på perrongen kjente jeg at du slapp hånda mi.

Det tok fem minutter før toget kom. I fire minutter var jeg alene. Alene, ti centimeter fra deg.

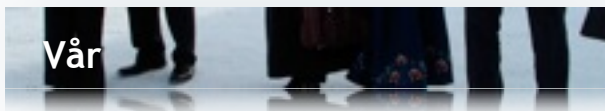
Vi sto og pratet. Nei. Dere pratet. Om henne som skulle komme. Jenteprat, eller noe slikt. Ord der borte. Latter. Jeg var inni meg, og visste ikke hvor jeg skulle gjøre av

meg. Forsto ikke hvorfor hendene mine ikke hadde noe sted å gjøre av seg.

Etter fire minutter lente du deg mot meg. Hendene mine fikk varmen igjen. Like fort som de hadde mistet den.

Du hørte forbløffet etter da jeg fortalte om opplevelsen min der på perrongen. Du sa at neste gang måtte jeg si i fra, for du hadde ikke skjøvet meg bort, at huff, det var da dumt.

Men, man kan da ikke leie hele tida. Ikke neste gang heller.

Det er noe med hjernen. Noen ganger spiller den av det vi har sagt, slik at vi kan betrakte det litt på avstand. Jeg hørte det først på vei hjem. Jeg hadde sagt "vår". Det hadde kommet så automatisk.

Etter konserten i går kveld traff vi et vennepar. De var i bryllupet vårt for noen år siden. En av sønnene deres var med dem.

– Du har vel ikke truffet minstemannen deres, sa jeg til kona. Nei, det hadde hun ikke. De ble presentert for hverandre, og ble stående og prate, mens jeg vekslet noen ord med vennene.

Det var en klar kveld. Flere andre hadde visst også truffet noen å slå av en prat med. Det summet rundt oss, der vi sto, rett ved broa.

For over tjue år siden fikk vi ei datter. Den siste i en søskenflokk på tre. Det er alltid hyggelig med et nytt familiemedlem, og hun var ikke noe unntak.

Nå hadde hun vært med og sunget. Der kom hun, blid og fornøyd, bort til oss.

For å matche den første presentasjonen, presenterte jeg henne – litt på tøys, for disse vennene. De kjente jo hverandre godt fra før:

– Og dette er vår minste!

– Ja, vi så deg, sa vennene, henvendt til henne. De ble også stående og prate litt.

Ja, det var det jeg sa. Jeg hørte det først etterpå. *Vår*.

Det var enda mer *vi* som gikk hjemover.

Ingen har bestemt

Vi krøp inn under dyna og lå tett inntil hverandre. Vi kjente hele oss. Etter en stund dyttet jeg meg litt tilbake så du kom i fokus. Lampa sto på. Jeg ville se ansiktet ditt.

Du var rød i kinnene. Øynene dine strålte. Klemmene satt godt på kinnet. Det øynene strålte av var det mer av. En hel kjæreste. En hel kropp.

Det var da det slo ned i meg. At et annet par kan ha ligget slik, etter at noen har bestemt. At liv skal tas, klokka 0500, en morgen, der framme. Dette kunne vært siste natta. Helt sikkert.

Der – en hel kropp nå, men ikke i morra. Der – myke stryk nå, men ikke i morra.

Min kjære. Vi er her nå. Bare nå. Sjøl om ingen har bestemt. Ingen har bestemt at vi to. Ingen har bestemt at en av oss.

At bare – en av oss, skal være her i morra.

Ingen.

Jeg leser en bok for tida. Hver dag tar jeg for meg av verdenen der inne. Det er rart med tekster, de får meg til å tenke. Eller: til å kjenne – frykten for muligens en gang å skulle kjenne meg igjen.

Det er derfor jeg sa til kona i dag ved frokostbordet: – jeg tror ikke at jeg kunne ha lest den boka. For, egentlig er det hun som leser. Jeg bare hører.

Hun vet ikke hvordan det går, for hun sitter i den grønne stolen akkurat nå og jobber med saken. Derfor vet ikke jeg heller, hvordan det går.

Før vi gikk på butikken i stad sa hun at vi måtte komme oss hjem i tide.

For hun tør dette. Dypdykk i andres liv. Flere hundre sider. Det som skjer der inne: mannen hennes og henne. De

hadde slitt i forholdet sitt i mange år. Nå hadde omstendigheter ført henne til barndomshjemmet. Der åpnet hun for sårbarheten sin.

Da kona kom hjem fra et seminar her om dagen, fortalte hun at de hadde kommet lenger. Hun hadde tatt av seg ringen. Jeg kjente hvordan mannen hennes så det for seg, at hun tok den av og la den forsiktig fra seg på bordet.

Kona fortalte at de hadde treftes flere ganger nå.

Og i dag, ved frokostbordet, fikk jeg være med igjen. Det er fremdeles mørkt om morgenene, så jeg hadde som vanlig tent et telys. Jeg lyttet, og spurte hvordan mannen hennes hadde det. Før hun rakk å svare, lurte jeg på om dette var noe hun hadde kontroll på, at når livet først hadde ført henne hjem igjen, hadde hun på en måte tillatt

dette? Det nye bekjentskapet. Kona mente at det hadde hun. Nei, det var ikke skjebne. Litt nølende la hun til, – ikke mye skjebne, i alle fall.

Jeg hadde alt fundert i flere dager, på hvordan dette kom til å utvikle seg. Men jeg var ikke sikker på om jeg egentlig turte høre svaret – dersom jeg spurte. Blande meg inn i andres liv, slik. Likevel tok jeg mot til meg og spurte: – har de.. elsket?

– Ja, da, svarte kona, mange ganger.

Jeg tror ikke engang jeg hørte noe utropstegn. Men det stakk i meg. Så hadde det skjedd.

Jeg var på en måte fornøyd med svaret. Oppdiktede personer er vel som andre folk, tenkte jeg. Likevel hadde jeg altså kjent at det stakk i meg.

Men, så dukket et nytt spørsmål opp. Jeg tenkte, at kanskje hadde kona tenkt, at dette er litt for personlig til

at jeg nevner det, det kan vel komme etter hvert som vi prater om boka. For det var jo akkurat det som skjedde. Hun kjenner jo meg. Eller, kanskje var hun bare opptatt av det hun faktisk hadde fortalt: alt det andre.

Men, nå spurte jeg meg sjøl: hvorfor hadde hun ikke bare fortalt det? Hvorfor måtte jeg spørre først, om de hadde elsket?

Der vi satt. Ved frokostbordet, i dag tidlig.

I slike øyeblikk er det godt – å vite.

Feil bord

Det er vel knapt mulig at alle, i lunsj etter lunsj, skal kunne sitte ved samme bord. Men mange ønsker seg nok det. Dersom det faste bordet på kantina er nesten fullt og man skulle komme sent til lunsj, finner man bare et mindre populært bord og forsyner seg med en stol derfra. Det har undret meg hvor ofte dette kan gjentas. Det ser ut til at fullt bord pluss ytterligere en stol, fremdeles bare er fullt bord.

Likevel, noen tør å sette seg ved andre bord. Jeg er en av dem. Fordelen er at da blir vi kjent med flere.

Av og til kommer jeg litt sent med vilje, for å slippe å sitte med kollegene mine. Jeg ser dem hele dagen likevel. Å gå forbi et stappet bord er jo heller ikke så mistenkelig.

Men, i dag bommet jeg.

Firmaet har nettopp vært igjennom en mindre forandring, og vi går nå igjennom en større. Direktøren kalte inn til allmøte her om dagen og informerte om det mange ventet på: omorganisering av den delen av virksomheten som jeg jobber i. Lederne holder på med denne jobben nå. Ikke bare dem, men også valgte og pålagte organer. Så ting går nok rett for seg. Resultatet skal vel snart være klart.

Ledelsen er spredt på flere bord i kantina. Det fins ikke noe eget sjefsbord lenger, slik som før – da jeg var ung og håpefull. Det er jammen meg over tretti år siden.

Den mindre forandringen var ommøblering på kantina. Kaffemaskina, automatene for eplejus, appelsinjus og melk ble flyttet. Og vi fikk ny vannautomat, med og uten kulldioksyd. Dette tok jo litt plass, så nå må vi sitte tettere, ved færre og i snitt større bord.

I dag kom jeg ikke bare sent, men alt for sent.

For det så ut til å være fullt over alt. Unntatt, kanskje, ved et lite bord med plass til fire, og med to ledige stoler. På de andre stolene satt to personer som jeg hadde blitt kjent med under det forrige bordregimet. Kjent og kjent. Jeg hadde i alle fall delt bord med dem av og til.

Jeg kunne godt ha satt meg ved det bordet. Det ville fremdeles vært enda en ledig stol. Ville kunne få vite, påvirke.

Jeg hadde sikkert blitt godt mottatt, og de ville sikkert ha skiftet tema om nødvendig.

Men i stedet kilte jeg meg inn på et annet bord. Der musklene mine hadde nølt, hadde noe dratt meg videre. Ingen ville ha forstått at jeg ikke ville. Vite, påvirke.

Snart er vel resultatet klart. Da håper jeg at noe vil roe seg.

Katedralen

– Far ringte hit av og til, sa jeg til kona da vi kjørte forbi. Nok en gang passerte vi kraftstasjonen på høyre side. Sjøen vi nettopp hadde lagt bak oss er demt opp, og er bare litt yngre enn meg. De som tenkte den ut, beregnet og tegnet, må ha vært på fars alder.

Jeg husker at vi fikk være med far dit en gang – det var mange etasjer dypt ned i fjellet. Jeg var 12 år den gangen. Vi var imponert over at han ikke var redd ringeklokka, og at han snakket kjent i callingen med stemmen der nede. Jeg vet ikke om han hadde noe å gjøre der, annet enn at vi skulle få oppleve en kraftstasjon. Han jobbet jo i bransjen, og var stolt over det. Heisen tok oss ned til et stort og lyst rom, med maskiner i rad og rekke på det flislagte golvet.

Det samme rommet må være der ennå, men mitt rom – skjedde da.

Far kjente mennene på flere kraftstasjoner. De hadde nok pratet en del, for kraftnettet hadde eget telefonsystem, matet inn på høyspentlinjene. Jeg la merke til strekkene – de hadde master med åpne armer og grå aluminiumsledninger – fra der hvor søstera mi og jeg var stuert sammen. I det trange baksetet i familiens første bil, på vei mellom campingplassene. Strømmen går fryktelig fort, tenkte jeg, så disse mastene er nok bare sekunder hjemmefra.

Hjemme hos oss hadde vi to telefoner. Den vanlige, med nummerskive for lokalsamtaler, men som gikk til

sentralborddamene for rikstelefon. De ringte tilbake når kontakt var opprettet. Rett ved siden av, den som far kalte høyfrekvenstelefon. Vi bodde i tjenestebolig. Derfor var første kabeletappe bare 100 meter, til transformatorstasjonen, hvor far måtte være klokka seks hver morgen. For å ”ta talla” som han sa. Der husker jeg skapet med enheter som var merket med ”sender”, ”mottaker” og ”filter”, flere av hver. Skapet sto midt på et blankmalt golv. Radiorørene glødet, de hadde glødet siden jeg ble født, for det var visst da anlegget hadde blitt installert.

Jeg fikk være med far, ned i kjelleren, forsiktig forbi knitrende, strømførende kobberskinner. Bortenfor, den tunge ståldøra som far låste opp, med nøklene han hadde i de store lommene i lagerfrakken. Der inne dro han forsiktig ut en enhet så jeg kunne se varmen. Noen kunne bruke nettet mens vi var der. Da skalv instrumentene opp i høyere verdier. Boksene sa hva de var, mens jeg brukte mer og mer tid på å finne ut hvorfor.

Ofte, når vi passerer denne kraftstasjonen har jeg gjentatt dette til kona: at far ringte dit av og til. For han må jo ha gjort det, siden det bare var å melde sin interesse, så ønsket stemmen oss ned.

Nå raser vi forbi i 80 kilometer per time. Katedralen i fjellet kan ikke huske meg. Men i katedralen min – er det ennå gjenlyd. Ikke rart jeg ble ingeniør.

Da du kom i begynnelsen av juli tenkte vi vel begge to at vi skulle få mye tid sammen. Hele juli skulle gå før du måtte dra igjen. Du skulle hjem for å jobbe.

Det ble vi som dro ifra deg, og du som sto igjen der i døra. Jeg kommenterte til kona – at det var noe du ikke hadde fått sagt. Jeg sa at jeg hadde sett ansiktet ditt, fullt av noe du ikke fikk sagt.

To uker av juli var vi bortreist. En langhelg var du på besøk andre steder. Og de dagene vi hadde fri, jobbet du. De dagene vi jobbet, jobbet også du. Og kveldene vet jeg ikke riktig hvor ble av. Her var ikke mye overlapping.

Slik gikk nå juli.

Men, vi kunne ha sittet ned mer. Tatt tak i de øyeblikkene vi tross alt var i samme hus. Og pratet litt. Slik jeg husker

at vi gjorde før. Da gikk praten om kvelden og til frokost og til middag. Jeg visste hvor du var.

Nå vet jeg lite. Hva du tenker, lurer på, om framtida. Og derfor, vet vel også du lite, om hvor jeg er. Hvor vi er.

Da vi kom hjem hadde du lagt en lapp på benken i gangen. Der sto vel det ansiktet ditt prøvde å si. Noe var det jeg hadde sett.

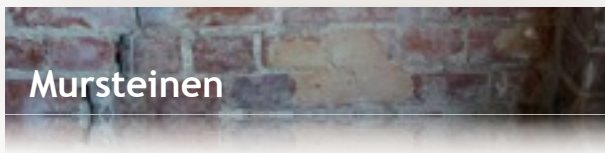
Du hadde skrevet at det hadde vært hyggelig å være hjemme i sommer.

Hyggelig å være hjemme i sommer, hadde du skrevet.

Det var det du hadde skrevet.

Så det var slik, øyeblikkene hadde blitt.

Uten mål.

Mursteinen

Vi sitter av og til ved dette bordet. Det har plass til to. Et lite, rundt bord. Det er fint å treffes slik, rett etter arbeid, over en salattmiddag. Et hyggelig sted er det også. I et bygg som en gang huset et skipsverft.

Da kjøpesenteret åpnet etter ombyggingen, med restauranter og butikker, var det intervju i avisa med en mann som hadde jobbet her. Da var det 20 år siden verftet var lagt ned. Mannen visste hvor dusjene hadde vært, spiserommet, smia og plateverkstedet. Og han visste hvordan de hadde sloss får å få disse dusjene, sloss for et sted å spise, for – alt sammen – virket det som. Det var ingen ting som hadde kommet av seg sjøl. Ikke da heller.

Det er rart med oss moderne. Vi skal ikke pusse gamle mursteinsvegger. Første gang jeg så en slik vegg var på en pizzarestaurant med høy lyd i London. Så viser det seg noen år etterpå, at vi også har bygninger som er bygd stein på stein. Vakre, brune murstein.

Veggen ved siden av bordet har vært pusset en gang. For det er mye murpuss igjen. Men nå er det konsekvent verken fjernet puss eller lagt på puss. Derfor er flesteparten av mursteinene synlige.

Jeg legger merke til at en av mursteinene ligger litt spesielt. Den ligger ikke som de andre. Etter en stund nevner jeg det for kona. Tanker kan spinne sånn i bakgrunnen uten at hun merker det. Jeg hadde tenkt på hvem det var som kunne ha lagt denne mursteinen for mer enn hundre år siden. Hva han tenkte på, for det var nok en mann. Kona var hjemme og vasket og passet unger. Og pratet med andre damer, akkurat som mennene sikkert pratet seg i mellom på jobb. Her.

Noen ganger sier kona at hun merker det, når jeg lar en tanke få godgjøre seg i bakgrunnen. Hun merker det på måten jeg er til stede på, kan hun si. Tankene syns på utsiden, de er ikke så lette å skjule som jeg tror.

Denne mursteinen ligger på plass, akkurat som de andre. Nei, nesten akkurat som de andre. Denne ligger skjevt. Det er lite mørtel under steinen, og tilsvarende mer over den. De andre, derimot, har like mye fugemasse både over og under. De skiller seg ikke ut.

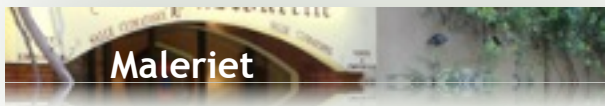
Kanskje kan det ha vært en torsdag. Kanskje sto han og tenkte på hva han slags matpakke han hadde med i dag. Kanskje tenkte han på at det var bra hjemme. For folk må jo ha hatt det godt før, også. Det er så lett å tenke at alt

var et slit. Men myk hud og hyggelige ord kan da ikke være helt moderne oppfinnelser.

Jeg vet jo ikke hva som var årsaken. Jeg vet ikke hvorfor han var ukonsentrert. Men i dag, over hundre år etterpå kan jeg se tanken hans. Han må ha tenkt noe om denne steinen, at æsj, der ble det litt lite mørtel. Jeg lar det være slik, og slenger litt mer oppå. Kanskje tok denne tanken bare et sekund, eller kanskje bare 300 millisekunder. Kanskje betraktet han veggen etterpå og så at den steinen, joda, den ble skjev.

Så ble veggen pusset og steinen lukket inne. Der har mursteinen ligget.

Mellom hans da. Og vårt nå.

Maleriet

– Jeg har tatt nok bilder i dag, så jeg tror jeg lar kameraet ligge igjen på hotellrommet, sa jeg til kona.

Vi skulle finne oss et sted å spise – en billigere restaurant enn den vi hadde prøvd dagen før. Det gikk greit. Vi fant fort en italiensk restaurant i denne lille franske middelhavsbyen. En slik italiensk restaurant hvor de også serverer pizza.

Etter at vi hadde smakt på pizzaene og rosévinen, og vært enige om at dette var riktig bra, og at her var det hyggelig, kommenterte kona et stort maleri på veggen bak meg. Jeg hadde ikke lagt merke til noe bilde da vi kom inn og satte oss. Hun hadde nok sittet og tittet en stund.

Vi hadde kommet inn i denne restauranten med fortausbord utenfor, det var ikke varmt nok til å sitte ute. På toppen av trappa tittet vi forsiktig inn i et lokale med åtte til ti bord. Vi gikk inn og satte oss innerst i rommet. I neste rom sto et langbord som tydeligvis ikke var i bruk, fylt av pappesker og vesker. Det var også en bardisk der, som sikkert kunne ryddes og tas i bruk. Oppe ved taket: et par høyttalere.

Radioen snakket fransk med ullen bass. Lyden var alt for høy til at dette kunne bli koselig, sjøl om det hadde startet bra. Jeg nevner styrken for kelneren i det han kommer med mugga med vann. Fyren virker hyggelig, han

ler og er blid i øynene. En ganske ung kar, kanskje rundt tretti. Jeg tror han oppfattet hva jeg spurte om, men jeg ble mer og mer usikker for hver gang han passerte radioen uten å skru ned.

Det sitter et annet middelaldrende par ved bordet ved siden av oss. Jeg tror vi har det hyggeligere enn dem. Sjøl om de tydeligvis ikke lar seg affisere av radiostemmen. Også de nipper rosévin.

Vi ble sittende, fordi vi verken bestemte oss for å gå eller bli sittende.

Kelneren spør hvor vi er fra, og i det vi svarer ramser han ivrig opp hvor mange språk han kan tre ord på. Jeg griper sjansen og spør, om at, dersom jeg repeterer at, jeg veldig gjerne ønsker at, volumet blir skrudd ned, forstår han da, hva jeg mener? Litt dristig, men han smiler blidt at joda, det forstår han. Tvilen min varer et par runder mus og katt før han jammen glir bortom radioen. Akkurat i tide.

Dette er en svært hyggelig restaurant, viser det seg. Fyren er virkelig trivelig.

Og pizzaene er gode. Det er ingen selvfølge. Vi regner oss som spesialister på temaet. En gang reiste vi oss og gikk fra bordet på en fortausrestaurant. Etter at brødet var servert, og etter at vi hadde sett hva slags pizza de

serverte til gjestene. Man leker ikke med pizza uten at det straffer seg.

Disse pizzaene er litt små, kanskje. Fra tida før man lagde dem tynne og smurte pålegget utover. Kanskje er det en gammel oppskrift. Det er noe traust over dem, uten at de har blitt tykke. Riktig gode. Paret på nabobordet ser også ut til å like maten.

Et stykke inn i pizzaene er det kona nevner maleriet. Jeg snur meg, det går greit, for det sitter ingen andre ved den veggen. Jeg blir sittende forbauset å studere. Bildet er omtrent en meter bredt og en og en halv meter høyt. Ganske stort, med andre ord. Hjørnene er avrundet, akkurat som rammelistene. Veggene i rommet er hvitkalket.

På bildet sitter en middelaldrende mann på en benk ved siden av mora si. Hun studerer noen fisker som han har med seg i en kurv. Røde middelhavsfisker. Den lille båten han må ha brukt ligger på stranda rett bak. Mora tar mest plass i bildet. Hun er ikke like fornøyd med fiskene som sønnen. Bak mannen troner to damer, de prater med hverandre. De virker mer pyntet enn han. Mannen må nettopp ha passert dem på vei opp med fiskene.

Kona mi oppdager at mannen på maleriet ikke sitter på benken sammen med mora likevel. Benken slutter mellom henne og sønnen. Her er det lengre avstand enn ved første øyekast. Og han er mer isolert enn vi trodde, i skvis mellom mora og damene.

Vi studerer robåten på bildet. Den må være hans. Den er liten. Vi kan ikke forstå at den kan være stor nok til å fø en familie.

Jeg hadde nettopp rotet i skulderveska for å sjekke om kameraet var der likevel. Hjernen min hadde derfor alt gjort klart et spørsmål om jeg kunne ta bilde av maleriet. I det kelneren fyker forbi kommenterer jeg at maleriet på veggen virker så spennende. Noe måtte jeg jo si i stedet.

Kelneren lyser opp og forteller at det var bestefaren hans som malte bildet. Utrolig hva vi greier på engelsk med franskmenn. Men jeg får ikke med meg alt han sier, og ikke kona heller. Det er en grense likevel. Men han gjør seg ganske fort ferdig, og forsvinner inn på bakrommet hvor vi kan skimte pizzaovnen.

Men vi forsto av ord og fakter at bestefaren også hadde malt flere bilder, blant annet et stort som matchet det med fiskeren i størrelse og plassering. Det hang på den andre langveggen, og hadde samme innramming. Og det var signert med samme årstall. Det bildet hadde ingen av oss oppdaget.

På det andre bildet er bestemoren opptatt med en kvinne på omtrent tretti år. Det er kanskje datteren hennes, mor til kelneren. To-tre menn viser seg fram for den unge damen. De har noe i hendene. Jeg kan huske at en av dem bar fisk i en kurv.

Etter at ekteparet ved nabobordet hadde gått, kommer to franske damer. De blir inkludert i samtalen. Eller, de

inkluderer seg sjøl mer og mer. I det kelneren rydder nabobordet spør han om noen av oss vil ha slanten av rosévinflaska som de hadde gått fra. Siden kona ikke ønsket mer, og heller ikke damene, sa jeg ja takk.

Damene spør kelneren på fransk om bildene. Han legger ut, og damene forteller videre til oss, i det han fortsetter med å rydde nabobordet.

Begge bildene er malt på stranda like nedenfor. Bestefaren lever ikke mer. Familien hadde kommet fra Italia for noen generasjoner siden.

Etter hvert forteller vi damene hvordan vi tror at vi opplever disse bildene. De tenker seg om. – Ja, kanskje det, sier de og nikker til hverandre. – Kanskje det!

Så fortsetter damene og kelneren på fransk.

Nå var også rosévinsslanten borte. Uten at jeg hadde merket noe.

I det vi gjør oss i stand til å gå, tar jeg et siste dykk i bildene. Kona henger et par-tre sekunder etter da vi går ned trappa igjen.

Tilbake på hotellrommet leser jeg denne uferdige fortellingen for kona. Hun sier at – joda, det stemmer jo!

– Men, hvorfor tok du ikke med, det han sa? undret hun.

Jeg kunne ikke huske noe mer. Når kunne det ha vært?

– Hva mener du? spurte jeg.

– Han sa, – dette fortalte bestefar aldri meg.

Polere bil

For noen år siden kjøpte jeg ny bil av godt merke. Kort, høy og blå. Det var denne bilen vi beholdt da vi giftet oss, for vi trengte bare en bil. Da modellen kom i ny utgave et par år etterpå, sa biljournalistene at – endelig var modellen blitt en ordentlig merkebil. Men vår er altså av første utgave.

Noen sier at man bør polere en bil flere ganger per år. Jeg gjør det nok bare en gang i året, og da som regel på en fin lørdag i mai eller juni. Det er bare da jeg ikke er på jobb. Ellers må jeg stå der i kirketida på søndag, og det syns jeg er litt ekkelt, for folk som går forbi kan jo være på vei hjem da. Fordi, det er bare på formiddagen at sola ikke skinner på plassen foran garasjen. Og man skal ikke polere bil i solskinn, for da herdner poleringskremen fortere enn jeg likte det, da jeg gjorde det en gang for mange år siden. Det liker heller ikke den skjøre lakken, som man har påtatt seg å legge et beskyttende lag over.

For et helt år framover.

Så sier de at det moderne mennesket er så rastløst. Ting skal skje så fort. Men dette, å polere bil, som et årlig foretak, er jo slettes ingen fort opplevelse. I dag holdt jeg på i over to timer.

Mobilen lå ved siden av, den ventet på melding fra kona, som var i byen for å finne noen klær. Etter to timer kom

en melding om at hun snart var hjemme. Jeg gledet meg til å vise den fram. Hun er nesten like glad i denne bilen som jeg. Biljournalistene kan si hva de vil.

Dagen før hadde jeg vasket bilen, og i tillegg gnicket den med en klut med white-spirit. – Kjenn, sa jeg til kona før hun gikk til byen, – her er bare litt ruhet igjen, og den vil sikkert forsvinne når jeg har polert. Vi strøk hånda forsiktig over en av dørene, under gummilista, der hvor det samler seg mest asfalt fra veien.

I dag hadde jeg åpnet bilvinduene og satt på en CD med Bob Dylan. Den gikk nesten tre ganger rundt før jeg var ferdig. Hver gang, de samme tekstene, de samme melodiene. Den rustne stemmen fulgte meg fra alle vinduene, mens jeg finkjemmet hver myk flate og overgang. Jeg spilte ikke høyt, det trengtes ikke.

Etter hvert hadde sola kommet rundt huset og møtt opp der hvor jeg holdt på. Jeg kjente at jeg måtte forte meg litt. Eller, i alle fall, planlegge det som sto igjen, slik at voksen skulle herdne uten direkte sol.

Jeg tok i litt ekstra, og kjente at jeg ble tørst. I løpet av et par sanger funderte jeg på om jeg skulle hente vann å drikke innenfra, supe litt fra hageslangen, eller ta farrisflaska som sto halvvarm i døra. Jeg valgte farrisen. Det freste godt da jeg åpnet den. Ti tusen år gammelt

vann, står det på etiketten, filtrert gjennom sand, for meg, i alle disse årene.

Mens jeg sto der og slukket tørsten, dukket kona opp rundt gjerdet på toppen av bakken. Nå skinte sola på den nypolerte, blå bilen. Bob Dylan holdt på ennå.

Og bilen var klar for en ny sommer. Ny høst, vinter og nok en vår.

Blid stoppet hun opp foran dagens arbeid, satte fra seg bæreposene og rettet seg opp.

Se meg slik

Mor sa flere ganger – jeg vil ikke at dere skal se meg når jeg er død.

Men nattoget hadde bestemt. Og det hadde vært feil om det ikke ble slik.

Mange år etter, i dag, var vi i begravelse. En flott mann lå der inne. Slik jeg satt, er det riktigere å si *der inne*. Å si at det var en flott mann som lå *nedi* kista, passet ikke. Det føltes i alle fall ikke sånn.

Kirka var pyntet med alle de blomstene som man får, om slekta er stor, har mange venner og er godt likt. Blomstene var satt opp rundt kista. Likevel er det ikke bra å ligge der død. Jeg vet jo at det skal skje meg en gang, men jeg gleder meg ikke. Kanskje blir jeg mett av livet. Jeg håper nesten det. Nei, det er ikke bra.

Denne mannen var ikke mett av livet. Det var en ulykke som felte han, ikke femti år en gang. En skikkelig flott fyr, som både jeg og kona likte.

Jeg så et program på tv en gang om forskjellige soner for nærhet mellom oss mennesker. Skjult kamera viste hvordan man satte seg på en benk, i en park, i en by. Mange satte seg midt på. Da er det ikke plass til andre. Egentlig er det plass, men da kommer man for nære. De fleste syns det. Det var nesten ingen som satte seg ved

enden. Og om de gjorde det, og det kom en til, så reiste man seg og tuslet bort.

Programmet snakket om tretti-centimeters-grensen. Det er den tettteste. Dit slipper man bare de nærmeste.

Men, det var en grense de ikke nevnte.

Den som mor var så opptatt av. Hun hadde mange år tidligere deltatt i minnestunden for sin far, med flere til stede rundt senga der han lå. Hun likte det ikke. Hun syntes det var ydmykende å være død. Hun hadde ikke lyst til å vise seg slik.

Denne mannen, som lå der inne i dag, var det også minnestund for. Vi var samlet rundt senga på sykehuset, for noen dager siden.

Jeg hadde vel blitt litt lei meg om kona ikke hadde inkludert meg. Da hun ringte og sa at nå var det slutt for han. Hun spurte om jeg også kunne komme.

Der han lå, tenkte jeg på hva mor hadde sagt.

Og, at det ikke ble slik.

Men, hun hadde ennå litt varme i kinnene, der jeg kom med nattoget, den morgenen.

Hotellrommet

Det hender at ektepar ikke ligger i samme seng. Den ene kan være ute på reise. Når vi har reist, enten du eller jeg, har vi alltid ringt til den andres seng. Alltid så hyggelig å høre stemmen. Ja, nesten kjenne kroppen.

Du ringte fra jobb her om dagen. Du har lært hvordan jeg er. Jeg vet jeg er sær. Men du sier at jeg ikke er så sær som jeg tror. Du spurte, hva jeg syntes om – at du dro, på en konferanse? I en by tre mil unna. Det var snakk om bare en overnatting. Middagen skulle være ferdig klokka ti, og programmet dagen etterpå skulle begynne klokka åtte. Da var det vel ikke noen vits i å dra hjem?

Jeg svarte, neida. Jeg, tror, at jeg svarte. Joda. Jeg sa at det var da helt ok. – Ikke noe problem.

Her om dagen satt vi i bilen, hjem fra tur. Jeg sa at i morra kunne jeg tenke meg å polere bilen, for da er jeg jo alene. I morra var dagen du skulle dra. – Å, neei, sa du – jeg lovte jo at jeg skulle kjøre! Fremdeles ikke noe problem, jeg kunne finne på noe annet. Som å gå i kjelleren og snekre.

Så dro du. Du hadde pakket kofferten. Ikke den største, men den røde. Det er ikke tvil om at du kjente, det jeg etter hvert mer og mer følte.

Jeg satt på jobb og tenkte at kanskje, kanskje ville du finne på å komme hjem likevel. Overaske meg. Nei, egentlig ønsket jeg ikke noen overraskelse. For, tida før overraskelsen ville bli så lang. Jeg ønsket å vite.

Jeg kjente at jeg ikke hadde mot. Til å skulle gå ned i kjelleren og snekre. Jeg hadde nok merket det i dag tidlig. Jeg ser for meg det mørke ansiktet på min side av bordet. Til han du hadde fotkontakt med.

Så kom en melding på mobilen. Du hadde fått så fint rom, og lurte på om det ikke hadde vært gøy om jeg kom dit i natt?

Det hadde jeg egentlig innmari lyst til.

Nei, det hadde jeg ikke. For jeg hadde jo lyst til at du skulle komme hjem og overraske meg. Kanskje sa jeg det, for jeg tastet svaret først etter en stund. Pauser sier mye.

Det ble slik det ble: konferansen gikk over.

Og det er godt å ha deg hjemme igjen. Men jeg måtte langt etter tre mil unna.

Stolen

Kanskje var det lyd fra kona som gjorde at jeg våknet. Jeg lå en stund, halvvåken. Hun må ha merket det, på et vis, for hun snudde seg og kom borttil. Det er kaldt ute nå, men godt under dyna.

Jeg måtte visst på badet en tur. Det svake morgenlyset utenfra, og lyset fra de to lampene, som vi av en eller annen grunn alltid lar stå på, falt på en slik måte at jeg så stolen.

Jeg kan ikke ha sett den på flere år. Kanskje var det det nye stedet.

Vi kalte den bare *grønnstolen*. Sjøl om vi etter hvert fikk to grønne stoler. Denne var den første, en ørelappstol. Nå har den spor av mange års bruk, og stoffet er lett falmet. I natt syntes jeg det grønne gikk mot gult.

Det er denne stolen jeg ga bort her om dagen. Til en av ungene. Man kan ikke dele en stol, kappe den i tre deler. Den kan ikke bli fordelt likt mellom flere unger. De andre får heller komme på besøk til den heldige, og kommentere hvor koselig det er, – at du har den stolen.

For, i den satt mor.

Kona sa, da jeg ganske spontant en kveld, på telefonen, hadde gitt den bort, at, – åh, jeg som alltid har ønsket meg en ørelappstol. – Men jeg er enig med deg, sa hun, med den nye toseteren der grønnstolen sto før, har vi egentlig ikke plass. Dessuten har vi jo pratet om det.

Jeg sa at de to andre ungene sikkert også vil tenke på mora si, når de ser stolen i nye omgivelser. Der vil den bli fin, kanskje like fin som den har vært hos oss. Eller finere.

Det var i den mor leste *På sporet av den tapte tid*. Alle sju bindene. Det var her bunadene ble brodert. Ikke en, mange. Og det var i den at putene i engelske mønstre ble til. Det kan være rester av brodergarn på stolen ennå.

Bunadene fikk de jo da. Men putene har jeg gitt bort nå. Vi har en av dem, kanskje har vi to. Ungene mine har en hver. Men stolen, har stått fint her.

Det var i de siste årene, da det ble mindre husarbeid, at hun fikk tid i stolen. Derfor er det kanskje den yngste som vil tenke mest på mor, når hun ser stolen og setter seg i den.

Jeg måtte ringe til henne – den yngste – studenten, for å høre hva hun syntes om at jeg – huff, ikke hadde gitt stolen til henne. – Du kan jo få noe annet, sa jeg, og lovte bort et par ting der og da. Jeg tekstet det ikke som melding, men ringte i stedet. Det er bare når jeg trenger stemmen hennes, eller at det er noe viktig, at jeg ringer.

Snart står grønnstolen i et annet hus, i en annen leilighet. Neste lag med tid skal legges.

Det ble mørkt omtrent da vi satte oss tilbake i bilen. Vi hadde stoppet og spist, noe bortimot livrettene våre. Pussig at de serverer så god mat på en vanlig veikro. Spesielt godt var det på en så kald dag som i dag.

Det kom til å bli is og snø over fjellet. Fram til da hadde det vært forbausende lite glatt. Men vi hadde sjekket veiforholdene, så vi visste hva vi hadde i vente.

Is og snø er ikke særlig glatt, om det er kaldt nok. Siden måleren i bilen viste minus ti grader, var vi ikke engstelige. Vi kunne se at det var stjerneklart, men man må jo stoppe og gå ut for å kunne se stjernehimmelen. Vi innså det litt for sent, for vi var nok mest innstilt på å komme hjem.

Det var forbausende lite motgående trafikk av sånne som oss, på denne tofelts veien, hvor man suser i motsatt retning uten midtskille.

Men, det var desto flere trailere. Litt skummelt, for vi hadde jo fått med oss at mange av dem har blankslitte dekk. Da er det bare et tidsspørsmål før de mister kontrollen. Likevel, det føltes som om trailerne vi møtte var i orden. Ingen av dem så ut til å komme fra varmere trakter, hvor vinterdekk og kjetting er rariteter. Kanskje kom følelsen fordi ingen av dem så ut til å vingle.

Inni bilen sitter vi og prater, hører musikk og radio mens vi suser av gårde. Det er fint å være sammen her. Jeg tror vi gleder oss begge to, til disse turene. Av og til bare sitter vi der, og er. Kanskje tenker vi på hvert vårt, eller lar tankene fly.

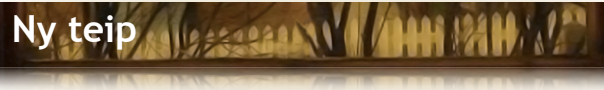
Jeg tenker på mor og far. Også med dem, har jeg hatt slike turer. For lenge, lenge siden. Da de var slik som jeg er nå. Slik som oss. Levende, i full fart framover. De satt foran, og jeg bak. Den voksne verden var der framme. Og jeg var der jeg var: der. I baksetet. Invitert inn i livet.

Siden har jeg klamret meg til det.

Og nå er det vi to som sitter her framme. Mor og far ligger under snøen. Jeg tenker, at det virker ikke skremmende. Det er jo ikke jeg som ligger der. Ikke vi som ligger der.

Men, jeg liker dem likevel ikke, disse trailerne.

Ny teip

Alle id-kort av plast har navn, og et eller flere nummer. Navn og nummer er ofte presset ut av kortet, slik at de kan kjennes når man stryker fingrene over. Noen har bare magnetstripe, mens andre har gullkontakter. Noen har begge deler, slik at de skal kunne røpe navnet mitt for en datamaskin, på flest mulig måter.

Jeg husker et eventyr som handlet om hvordan det å kjenne navnet til et menneske, ga makt over denne personen. Og røpte personen navnet sitt, ville han sprekke.

Ingen har spurt om vi vil ha navnene våre på disse kortene. Det gjør man da ikke for kort som skal identifisere oss. Vi må nok leve med det.

Noen kort har også bilde. Som de kortene jeg tenker på. Ikke av hvem som helst. Av meg. Jeg fikk nytt kort her om dagen. Bildet er flere år nyere enn forrige gang. Jeg ser yngre ut på det nye. Aller eldst ser jeg ut på det første kortet. En bustete person titter ut av den matte platen.

Det er jobb-id-kortene mine jeg snakker om. 25 år har gått siden det første. Hver gang jeg har fått nytt kort, har jeg spurt damen om jeg kunne beholde det gamle. Prøvd å komme henne i forkjøpet. Jeg kunne ikke bare la henne kaste kortet med meg på. Hver gang har jeg lovt at jeg skulle skrape bort stripa. Neste forsøk på å bruke kortet ville ha kræsjet landet.

Jeg fikk ja hver gang. Så nå har jeg en samling av flere bevis på tilhørighet. Bevis på at jeg var, blant kolleger. Kortene går fra gråtoner til farger. Jeg har satt dem inn i et album med plastlommer, og teipet dem pent til et ark, slik at de skulle holde seg på plass der inne.

Men det siste kortet var det ikke plass til, så jeg dyttet det visst forsiktig inn, over de andre. Uten teip.

Kortene er ikke fotografier, som bilder i album. De er ikke tatt på noen tusendels sekund. I stedet bærer de tegn etter tusenvis av dager. Hvert av dem. Jeg hadde nesten ikke behøvd å ta knekken på magnetstripene, slik som de har sett ut. Likevel har jeg gjort som jeg lovte.

Men, neste gang jeg får nytt kort, vet jeg ikke.

For nå kjenner jeg, framover, dit, at da kommer jeg til å føle, bakover, hit. Til i dag. Helt til – akkurat nå.

Nå oppdaget jeg at teipen ikke holdt. Kortene kan ikke holdes pent ved siden av hverandre mer. Og ny teip til dette, har jeg ikke.

Det siste kortet bør jeg kanskje la slippe.

Neste gang.

Man kan kjennes nær et menneske på mange måter. Men skal man sovne, fungerer det best om man vrir seg fra hverandre. I alle fall for oss. Vi kan sovne ganske innfiltret av og til. Men stort sett ikke. Det er godt med egen pute.

Av og til kommer tanken på mormor når jeg snur meg slik. Rett før jeg sovner tenker jeg på henne.

Jeg kan huske da jeg var liten og mormor og morfar kom på besøk. De kom alltid med tog. Det var ikke så mange biler den gangen. De hadde aldri hatt bil – og mine egne foreldre hadde nettopp kjøpt sin første. Mor og far "kjørte tur", og søstera mi og jeg satt i baksetet.

Mor og far kunne jo også ha hentet mormor og morfar med bil. Det ville tatt en halv dag. Men det er ingen igjen å spørre.

Mormor skarret. Hun kom fra Sørlandet. Ja, med stor S. Et eller annet sted har jeg en teip med stemmen hennes. Da hun begynte å bli senil, sang hun viser fra før i livet. Og jeg hadde en liten båndopptaker, med to små snurrende

teipruller øverst på den smale toppen. Jeg må vel ha hatt den med meg en gang vi besøkte dem. Mormor og mors søster, som bodde sammen etter at morfar døde.

Jeg kan ikke huske noen samtale med mormor. Vi vekslet ord, ja. Men samtale tror jeg det var lite av. Morfar døde da jeg var 11. Han var glad i meg, det husker jeg – men ikke om vi noen gang pratet.

Men jeg husker at de sa "god natt" til oss, da de var på besøk. Kom de ikke av seg sjøl, så ropte vi dem opp, søstera mi og jeg. Fra hvert vårt soverom. Mormor og tante Lull kom, for morfar var svak av sukkersyke.

Ofte lå jeg med hånda under hodeputa. Jeg tror ikke det betydde at mor hadde dårlige puter. Men jeg kan huske noen sånne, også, når dunene var vasket ut og fjærene nesten kilte i øret. Det er trygt å ha hånda under puta.

En kveld oppdaget mormor hvordan jeg lå. Hun sa at hun også ofte sovnet med hånda under hodeputa. At hun syntes det var godt.

Nei, det var vel ingen samtale, akkurat. Men jeg hadde fått vite noe om mormors nærområde. Vi hadde noe sammen. Jeg så henne på en annen måte etter dette.

Jo, jeg tror likevel det var en samtale. Vår samtale.

Når kona og jeg legger oss for å sovne om kvelden, og sier "god natt" til hverandre, er det ganske ofte jeg stikker hånda under puta. Det er mange år siden mormor nå. Men en liten tanke til henne, før søvnen tar meg, lar jeg bare komme.

Kanskje skulle jeg også snakke med et barnebarn en gang. Om å sovne med hånda under puta.

Da mannen reiste seg og gikk, slapp han den gule tøyservietten over det som var igjen. Han var nettopp ferdig med desserten.

Jeg hadde sittet og sett hvordan han koste seg. Mannen nikket anerkjennende til kelneren da desserten kom. Den varme sjokoladesausen toppet tre kokte epler i en dyp tallerken. Forresten, det kan ha vært tre kuler med is, for sausen smeltet ikke og rant nedover. Men mannen nøt. Skje for skje.

I pausene, mens vi snakket om menyen, hadde jeg sittet og sett meg rundt. Bjelkene i taket var tykke. Malt i en varm, gul farge. Jeg kunne se at de var originale, at dette ikke var noe juks av sponplater, eller bjelker som var lagt inn i ettertid. Bygningen var nok flere hundre år gammel. Den må ha overlevd mang en revolusjon, og lot seg ikke forstyrre av januarregnet og vinden i gata utenfor. Og den lokale verten som hadde invitert oss ut, virket også upåvirket, der han sto og ventet da vi kom.

Jeg ble sittende slik at jeg så mannen, men prøvde å skjule blikkene mine for han. Det burde ha gått greit, for mellom han og meg var en ryggrad av kolleger. Men det var likevel nok åpning for den hvite flekken i øyet mitt. Han satt med et glass vin, alene, under et bilde. Han brukte litt av nabobordet, for bordene var små, og sto trangt. Glasset varte lenge, for mannen satt og nippet sammen

med avisen, som var brettet slik at den kunne leses med en hånd.

Han hadde pene hender. Ullgenser utenpå skjorta. Grått hår, akkurat som meg. Jeg kunne se at dette var en hyggelig kar. Såpass menneskekjenner er jeg.

Kollegene mine tok unna både forrett og hovedrett. Jeg også. – Nydelig mat, sa jeg. Det var riktig så god stemning rundt bordet. Verten hadde god smak. Dette var nok en populær restaurant, tydeligvis også på en mandagskveld. Den fyltes godt opp. Men mannen min ble sittende alene. Nei, ikke helt, for begge kelnerne vekslet ord med han i pausene. Det var gode ord. Jeg så det.

Mens vi ventet på desserten vår, avsluttet mannen sin. Da han var ferdig, reiste han seg, kledde på seg og gikk.

Tøyservietten slapp han bare fra seg. Den dekket bedre enn jeg hadde trodd. Jeg kjente det, da den la seg over meg.

La serviette

L'homme se leva pour partir, laissant tomber la serviette jaune sur les restes de son repas. Il venait de finir son dessert.

Pendant tout le dîner, j'avais observé son plaisir. Quand le dessert arriva, il donna un signe de contentement au serveur. Dans un plat profond, la sauce au chocolat chaud couvrait trois pommes cuites. D'ailleurs, cela aurait pu être trois boules de glace, car la sauce resta sur les pommes sans couler. Mais l'homme mangeait avec grand plaisir, cuiller après cuiller.

Pendant les pauses nous parlions de la carte, et je regardais autour de moi. Les poutres du plafond étaient épaisses, peintes dans un jaune chaud. Je pouvais voir qu'elles étaient originales, qu'il ne s'agissait pas de tromperie en aggloméré ou des poutres posées après-coup. Le bâtiment avait probablement plusieurs centaines d'années. Il avait survécu plus d'une révolution, et il ne se laissait pas déranger ou par la pluie de janvier ou par le vent dans la rue. Et notre hôte local qui nous avait invités, nous attendait patiemment sans se laisser déranger par le temps.

J'étais assis de façon à pouvoir observer l'homme à la serviette jaune, mais j'essayais de lui cacher mes regards,

d'être discret. Ça aurait pu aller, car entre lui et moi il y avait toute une rangée de dos de collègues. Mais j'avais quand même suffisamment de place pour le voir. Il était assis tout seul, sous un tableau peint, avec un verre de vin. Comme les tables étaient très petites et tout près l'une de l'autre, il s'est servi un peu de la table voisine. Il prenait son temps avec le verre de vin, buvant par petits coups en lisant le journal qui était plié de façon à ce qu'il puisse le tenir avec une seule main.

Ses mains étaient belles. Il portait un chandail de laine pardessus la chemise. Cheveux gris, comme les miens. Je vis que c'était un homme sympathique, agréable. Après tout, les hommes, je les connais un peu.

Mes collègues mangeaient l'entrée et le plat à toute vitesse. Moi aussi - "c'est excellent", dis-je. L'ambiance autour de la table était bonne. Notre hôte avait bon goût. C'était apparemment un restaurant populaire, les lundis soirs aussi. Il se remplissait vite. Mais l'homme à la serviette jaune restait seul. Ou plutôt, pas complètement, les deux serveurs échangeaient quelques paroles avec lui pendant les pauses. C'étaient des mots gentils, on le voyait.

Pendant que nous attendions nos desserts, l'homme finissait le sien. Et puis après, il se leva, mit sa veste et s'en alla.

Il laissa tomber la serviette sur la table. Elle était beaucoup plus grande que je ne l'aurais imaginé. Je le sentais bien, quand elle m'enveloppa.

“Tøyservietten og andre historier”
24 kortprosattekster av Øyvind Teig

Fransk ved Ingrid Bjørnsnøs Kvam (s.31)

ISBN 978-82-997815-0-3 (1. utgave, papir)

ISBN 978-82-997815-2-7 (2. utgave, e-bok)

© Øyvind Teig, Trondheim, 2008-2014

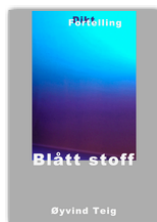
3. utgave: 2014 (en stavefeil)

Design: forfatteren

Foto: forfatteren og Mari. Forsiden er fra brygga i Harøysund

Layout: forfatteren

Skrevet og sidelayout i Pages, satt i Trebuchet MS, boklayout i iPhoto

“Blått stoff” av Øyvind Teig
Dikt, fortelling

ISBN 82-300-0096-4 (papir)

ISBN 978-82-997815-1-0 (e-bok)

© Øyvind Teig og KOLOFON AS, 2004-2011

Øyvind Teig er født i 1950 og bor i Trondheim. Han er senior utviklingsingeniør i datateknikk

oyvind.teig@teigfam.net

<http://www.teigfam.net/oyvind/bok> - mer om bøkene og andre publikasjoner

ISBN 978-82-997815-0-3

“Tøyservietten og andre historier” av Øyvind Teig

Tittelen kunne passet på en barnebok. Men her er notater fra et voksent liv, skrevet over fire år. De korte tekstene prøver å ta pulsen på hendelser som henger sammen som fotspor. Kanskje du finner et som passer?